

Horizonti, zavod za umetnost, kulturo, znanost in izobraževanje
v sodelovanju z
Galerijo Kapelico in
Slovenskim društvom za estetiko

organizira

predavanje prof. dr. Miška Šuvakovića k istoimenski monografiji z naslovom:

Surplus LIFE

**filozofija savremene tranzicijske umetnosti i *forme života*
povodom umetničkih produkcija Polone Tratnik**

in

*predstavitev aktualnih rezultatov projekta **Las in vitro** Polone Tratnik s sodelavci*

z debatnim večerom.

Na debatnem večeru bodo poleg predavatelja in avtorja besedila v monografiji prof. dr. **Miška Šuvakovića** (Univerza umetnosti, Beograd) sodelovali še: avtorica projekta in moderatorica večera, doc. dr. **Polona Tratnik** (Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper in Fakulteta za humanistične študije Koper), recenzentka monografije, doc. dr. **Mojca Puncer** (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta Maribor; Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper) in biotehnoška sodelavca pri projektu *Las in vitro*, doc. dr. **Miomir Knežević** (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta) ter **Ajda Marič** (Zavod za transfuzijsko medicino Slovenije).

Predavanje bo v srbskem jeziku.

Dogodek bo v sredo, 9. 11. 2011 ob 18. uri v Galeriji Kapelica, Kersnikova 4, Ljubljana.

Vabljeni!

Več o monografiji in projektu *Las in vitro*

Miško Šuvaković, *Surplus LIFE: The Philosophy of Contemporary Transitional Art and Form of Life; With Regards to the Artistic Productions of Polona Tratnik*

Damjan Švarc, *Hair in Vitro* fotografija

Zbirka: *Transars, 1*

Uredniški odbor: *dr. Polona Tratnik, dr. Janez Strehovec, dr. Miodrag Šuvaković, dr. Katja Kolšek*

Urednica izdaje: *dr. Polona Tratnik*

Prevod iz srbsčine v angleščino: *dr. Žarko Cvejić*

Recenzentki: *dr. Polona Tratnik, dr. Mojca Puncer*

Prelom in tisk: *Littera picta*

Izdajatelj: *Horizonti, zavod za umetnost, kulturo, znanost in izobraževanje*

Zanj: *dr. Polona Tratnik*

Kraj, leto izdaje: *Ljubljana 2011*

Naklada izdaje: *300 izvodov*

© *Horizonti*

Monografija je proizvod v okviru projekta *Las in vitro*, ki ga podpira Ministrstvo za kulturo RS.

O vsebini

Surplus LIFE: The Philosophy of Contemporary Transitional Art and Form of Life; With Regards to the Artistic Productions of Polona Tratnik Miška Šuvakovića se naslavlja na raziskovanje bioloških praks v sodobni umetnosti pri Poloni Tratnik. Ponuja interpretacijo koncepta »oblika življenja« v sodobni biopolitični filozofiji in biotehnoteorijah. Šuvaković analizira različne primere umetniških raziskovanj Polone Tratnik v navezavi na koncepte predhumanega, humanega in posthumanega. *Las in vitro*, štiriletni transdisciplinarni raziskovalni projekt Polone Tratnik, je teoretiziran z ozirom na različne fenomenološke, institucionalne in eksperimentalne reference. Šuvaković pokaže, da se umetniška raziskovanja Polone Tratnik pojavljajo na tistih mestih, kjer se križajo znanstvene, tehnobiološke in estetsko-umetniške spektakularizacije nevidnih oblik življenja. Knjiga se še zlasti osredotoča na meje med vidnim in nevidnim v razumevanju primarnih in bolj razvitih kompleksnih oblik življenja.

O projektu *Las in vitro*

Las in vitro je transdisciplinarni projekt, ki povezuje biotehnologijo z različnimi umetnostmi in humanistiko; osredotočen je na raziskovanje živega človeškega lasu *in vitro* in na izpeljavo povezanih eksperimentov v tkivnem inženiringu. Pod visoko nadzorovanimi laboratorijskimi pogoji projekt stremi k dosegu optimalne življenjske dobe las, ločenih od človekovega telesa. Projekt demonstrira, da so ljudje živi z opazovanjem v biološki postaji, kjer je gojišče sekvenčno fotografirano, kar doslej še ni bilo storjeno. Opazovanje razkrije, kako se celice v vzorcu delijo in oblikujejo las v realnem času, kako se živeče tkivo vede v *in vitro* pogojih in se odziva na umetno laboratorijsko okolje ter kako poteka proces umiranja. Projekt kaže na rastoč pomen biotehnologije za oblast nad življenjem in telesom, ki jo postavlja kot močno in obetajočo politično tehnologijo, ki spodbuja medicino in estetsko kirurgijo, da investira v telo in izboljšuje njegove kvalitete.

Polona Tratnik s sodelavci:

Biotehnološko raziskovanje: doc. dr. Miomir Knežević, prof. dr. Primož Rožman, Ajda Marič, Živa Marinko

Plastična kirurgija: Aleš Leskovšek

Fotografija: Damjan Švarc

Film: Robi Černelč, Jože Baša & ArtLAB

Oblikovanje: Miha Turšič

Humanistika: Miško Šuvaković et al.

Producent: Horizonti, zavod za umetnost, kulturo, znanost in izobraževanje

So-producenta: Zavod za transfuzijsko medicino Slovenije; Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper

Podpora projekta: Ministrstvo za kulturo RS, ARRS, SIMED Zdravstvo d. o. o.

Posebne zahvale: Matija Veber, Mojca Jež, dr. Nevenka Kregar Velikonja & Educell d. o. o., Božo Jernejčič & Tehnooptika Smolnikar d. o. o., Galerija Kapelica, Moderna galerija Ljubljana, in Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta.

URL: www.horizonti.net

Iz recenzije

Miško Šuvaković v tem delu posega na zelo aktualno področje refleksije o t. i. presežnem življenju in življenjskih oblikah skozi prizmo prelomnih teoretskih in umetniških artikulacij, med katere uvršča tudi ustvarjanje slovenske bioumetnice Polone Tratnik. Avtorjeve koncizne analize razmerij med življenjem, umetnostjo, politiko in (zlasti biotehnoško) znanostjo pokažejo, kako je neka življenjska oblika v sodobnosti lahko vizualizirana oziroma "spektakularizirana" s posredovanjem umetnosti. Slednja je z vpetostjo v kompleksne transdisciplinarne raziskovalne projekte zmožna ustvarjati prehodne situacije, v katerih je visoko specializirana znanstvena vednost o življenju ponesena na raven čutnega, afektivnega, telesnega izkustva. Na tej liniji avtor učinkovito pokaže na učinke razdiranja ostrih ločnic med področji in disciplinami v pogojih globalizirane kulture ter s tem spodbuja nadaljnje preizpraševanje konceptov življenja zahodne miselne tradicije v luči diskontinuitet, prelomov in potencialnosti življenjskih oblik, s katerimi sobivamo in jih ne nazadnje tudi sami živimo.

Doc. dr. Mojca Puncer

O avtorjih

Miško Šuvaković je profesor estetike in teorije umetnosti na Fakulteti za glasbo in na programu Interdisciplinarni študiji na Univerzi umetnosti v Beogradu. V svojem delu se Šuvaković osredotoča na sodobno umetnost in eksperimentalne umetniške prakse. Objavil je več kot trideset knjig v srščini, slovenščini in angleščini, vključno z *Diskurzivna analiza: Prestupi i/ili pristupi „diskurzivne analize“ filozofiji, poetici, esteticu, teoriji i studijama umetnosti i kulture* (Beograd: Univerza umetnosti, 2006), *Konceptualna umetnost* (Novi Sad: Muzej savremene umetnosti Vojvodina, 2007), *Impossible Histories: Historical Avant-gardes, Neo-avant-gardes, and Post-avant-gardes in Yugoslavia, 1918–1991*, co-edited with Dubravka Đuričić (Cambridge, MA: The MIT Press, 2003), *Epistemologija umetnosti ili o tome kako učiti učenje o umetnosti* (Beograd: Orion Art, 2008).

Damjan Švarc se je rodil v Celju leta 1969. Študiral je vizualno oblikovanje na Akademie fuer Beeldete Kunst v Rotterdamu. Profesionalno je aktiven na področjih gledališke in arhitekturne fotografije. Živi v Mariboru.

Zbirka Transars, Horizonti, zavod za umetnost, kulturo, znanost in izobraževanje

Znanstvena knjižna zbirka Transars je pričela izhajati leta 2010 pod okriljem Horizontov, zavoda za umetnost, kulturo, znanost in izobraževanje, sicer delujočega na področju kulture od leta 2005. Namen zbirke je reflektirati in kontekstualizirati zelo sodobne pojave na področju umetnosti in kulture, prek katerih se kaže sodobni duh in z njim spremembe paradigem v dožemanju telesa, umetnosti, znanosti, družbenih polj itd. Globalni družbi in kulturi se v zadnji polovici stoletja zarisujejo specifične poteze, ki se v strukturalnem, funkcionalnem in angažmajskem smislu kažejo tudi v umetnosti: globalna uveljavitev premis in posledic poznega kapitalizma, povezanega s svobodnim trgom, utrditev značilnega informacijsko-komunikacijskega sistema (mrežno strukturiranje, digitalizacija in telekomunikacije), vzpon specifičnih znanosti in tehnologij itd. Novim pogojem prilagojena oblika umetnosti presega moderna določila, zato z uporabo termina transumetnost sporočamo, da ne gre za postmodernistično umetnost kot tisto, ki se pojavlja *po* modernizmu in se večinoma kaže kot njegova radikalizacija – predpona *trans-* izraža več kot *po*-pojavnost in poudarja značilno sodobne tendence umetnosti, ki se kažejo tudi v drugih družbenih poljih: principi mrežnega delovanja, hibridizacija, povečana stopnje interaktivnosti, zastiranje proizvajalca ali avtorja in s tem povezana večja pozornost do uporabnika ali sprejemnika (potrošnika, gledalca, bralca), višja stopnja družbene odgovornosti in refleksivnosti (ta se v umetnosti kaže z usmeritvijo v družbenokritične strategije in s povečanim interesom za sodobne znanosti in tehnologije), prehodnost, mobilnost, začasnost, odprtost, heterogenost in transdisciplinarnost, prehajanje družbenih polj, epistemološko pa predvsem negotovost (nedeterminiranost in neobjektivnost).